МОТИВИ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА

НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Изготвянето на Програми за енергийна ефективност (ПЕЕ) от органите на държавната власт и органите на местно самоуправление е залегнало в Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), обн. ДВ бр. 35 от 2015 г. Програмите за енергийна ефективност се разработват в съответствие с Националната стратегия по чл. 24 от ЗЕЕ и Националния план за действие по енергийна ефективност при отчитане на специфичните особености на регионалните планове за развитие на съответния райони за планиране.

Чрез ПЕЕ се изпълнява държавната политика по енергийна ефективност (ЕЕ) за постигане на Националната индикативна цел през 2016 г. за пестене на горива и енергии.

ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Изготвянето на общински програми и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност и за използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ и биогорива е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за тяхното изпълнение, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства като качеството на въздуха, изменението на климата и управлението на ресурсите, във възможности за развитие на региона ни в по-атрактивно място за инвестиране и работа, повишаването на конкурентните регионални преимущества и износа на регионални иновации в областта на околната среда.

Повишаването на енергийната ефективност е дейност, която е носител едновременно, както на висок екологичен, социален така и непосредствен икономически интерес. Реализирането на националната политика по енергийна ефективност е възможна само с активното участие на общините. Активното участие се обуславя от факта, че те са основен фактор , от чийто действия зависи повишаването на енергийната ефективност на сградите и комуналния сектор на територията на общината.

Проект !

О Б Щ И Н А С Е П Т Е М В Р И

4490 Септември, ул. “Ал. Стамболийски“ № 37[A]

тел. 03561/7001, 0882/310 591, факс: 03561/7779

e-mail: municipality@septemvri.org, http://www.septemvri.org

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ 2016-2018 Г.

2016г.

Програмата за енергийна ефективност на Община Септември е приета с Решение № ……

Съдържание

1.ВЪВЕДЕНИЕ

1.1.Основание за разработване

1.2. Паспорт на община Септември

1.2.1. Географски характеристики

1.2.2. Икономическа активност и заетост

1.2.3. Транспортно-комуникационна система

1.2.4. Енергийна инфраструктура

1.2.5. Състояние на материално-техническата база

2 . ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

2.1.Състояние на енергийното потребление

2.1.1. Обществен сектор

2.1.2. Битов сектор

2.1.3. Промишленост

2.1.4. Селско стопанство

2.1.5. Транспорт

2.2. SWOT анализ

3. ЦЕЛ И ОБХВАТ

4. ИЗБОР НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ

5. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ

6. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

7.МОНИТОРИНГ ,НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

8.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1.ВЪВЕДЕНИЕ

Изготвянето на Програми за енергийна ефективност (ПЕЕ) от органите на местно самоуправление е залегнало в Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), обн.ДВ бр.35 от 2015г.ПЕЕ се разработват в съответствие с Националната стратегия по чл.24 от ЗЕЕ и Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г

Планът е изготвен въз основа на Общински план за развитие на община Септември 2014 – 2020г.

Изготвянето на общински програми и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност и за използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ и биогорива е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за тяхното изпълнение, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства като качеството на въздуха, изменението на климата и управлението на ресурсите, във възможности за развитие на региона ни в по-атрактивно място за инвестиране и работа, повишаването на конкурентните регионални преимущества и износа на регионални иновации в областта на околната среда.

Повишаването на енергийната ефективност е дейност, която е носител едновременно, както на висок екологичен, социален така и непосредствен икономически интерес. Реализирането на националната политика по енергийна ефективност е възможна само с активното участие на общините. Активното участие се обуславя от факта, че те са основен фактор , от чийто действия зависи повишаването на енергийната ефективност на сградите и комуналния сектор на територията на общината.

Понятието за енергийна ефективност е далеч от старите представи за икономия на енергия. Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез използването на съответните модерни технологии за задоволяване на 4ежедневните нужди от потребление. Тя е най-лесният и ефективен начин за намаляване на енергийната консумация и същевременно предотвратява замърсяването на околната среда.

При изпълнение на гореизложеното и във връзка със задължителната паспортизация на сградния фонд в България и Наредба 16/2008 г., новите промени в Закона за енергийна ефективност, чл.16, е необходимо всеки държавен и общински обект да вземе необходимите енергийни мерки - енергиен одит и последващи от него мерки, като за обектите с над 1000 м^2 РЗП законовите условия са императивни.

При положение, че на градовете и урбанизираните райони се падат 75% от цялото потребление на енергия в Европа, местните власти трябва да играят водеща роля в разумното използване на енергията. Реализирането на местни стратегии, програми и проекти за устойчиво потребление на енергията трябва да се превърне в неотменно задължение за всички общини в Европа, защото това носи значителни ползи на местните общности. Чрез намаляване на потреблението на енергия, общините

намаляват разходите си за енергия, като спестените средства могат да бъдат инвестирани в други дейности, също така подобряват качеството на въздуха, стимулират местното развитие чрез използване на местни ресурси, а самите общини могат да бъдат признати за градове новатори.

1.1.ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Изготвянето на Общински програми и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност и за използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ и биогорива е един от приоритетите на Европейския съюз. Основанието за разработване на настоящия документ е свързано с европейското и българско законодателство, с планови и програмни документи.

Настоящата програма е разработена в съответствие с:

- **Стратегия „Енергетика 2020" на Европейския съюз.**

През 2007г. Европейският съвет прие нови енергийни цели за 2020г., т.нар. „триада 20-20-20" за намаляване на емисиите на парникови газове с 20%, увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници до 20% и подобрение на енергийната ефективност с 20%. Тези цели целят ефективното използване на ресурсите на Европа като се направят важни промени в начина, по който Европа произвежда и консумира енергия и се основават на това което вече е постигнато в областта на енергийната политика.

- **Пътна карта за енергетиката до 2050г.**

През декември 2011г. Европейската комисия публикува Пътна карта за енергетиката, която има за цел понижаване на въглеродните емисии до 2050г. като същевременно се подобри конкурентоспособността и сигурността на доставките за Европа.

- **Директиви на Европейския съюз за енергийна ефективност**

Европейското право в областта на енергийната ефективност включва седем директиви и девет регламента, които са транспонирани в българското законодателство в Закона за енергийната ефективност. Две от директивите са тясно свързани с енергийния мениджмънт в общините:

- **Директива 2010/31/ЕО на Европейският парламент и на Съвета от 19 май 2010г. относно енергийните характеристики на сградите.**

Целта на директивата е да насърчи подобряване на енергийните характеристики на сградите в рамките на ЕС, като се вземат предвид външните климатични и местни условия, както и изискванията за параметрите на вътрешния въздух и съотношението разходи-ефективност. Директивата определя изисквания по отношение на :

- общата методологична рамка за изчисляване на цялостните енергийни характеристики на сгради и части от тях;

- прилагане на минимални изисквания по отношение на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради, сградни компоненти и външни ограждащи елементи на сградата, които подлежат на основен ремонт;

- енергийно сертифициране на сгради и части от тях;

- **Директива 2012/27/ЕО на Европейският парламент и на Съвета от 25 октомври 2012г. относно енергийната ефективност**.

Основната цел на директивата е да допринесе за постигане на целите на ЕС за енергийна ефективност до 2020г. чрез:

- изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществения и частен сграден фонд;

- задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради над 250 кв.м, а за общинските сгради това е пожелателно;

- насърчаване използването на ЕСКО дружества за енергийни услуги и договори за енергоспестяване с гарантиран резултат за финансиране на санирането на сградния фонд;

- въвеждане на система за енергийно управление, включително енергийни обследвания, като част от прилагането на плана по ЕЕ от публичните органи

- **Енергийната стратегия на Република България до 2020г**

Настоящата национална енергийна стратегия до 2020г. отразява визия на България за европейското развитие, съобразена с актуалната европейска политика и световни тенденции в развитието на енергийните технологии.

- **Закон за енергийната ефективност;**

Страната ни е приела национална индикативна цел за енергийно спестяване до 2016г. в размер на 9% от крайното енергийно потребление за периода от 9 години (2008-2016) или средно по 1% годишно, което означава, че страната трябва да осигури спестяване на горива и енергии, възлизащо на - 627 ktoe* до края на 2016г.

Ключови разпоредби в ЗЕЕ са:

- Въвежда индивидуални индикативни цели, които са разпределени към определени групи задължени лица: търговци на енергия, собственици на публични сгради с РЗП над 500 м 2 и собственици на промишлени системи.

- Въвежда механизми за повишаване на ЕЕ – доброволни споразумения, предоставяне на енергоефективни услуги, в т.ч. чрез договори с гарантиран резултат, удостоверения за енергийни спестявания;
- Въвежда дейности и мерки по енергийна ефективност:
  - сертифициране на нови сгради;
  - обследване и сертифициране на съществуващи сгради;
  - проверка за енергийна ефективност на котли и климатични инсталации в сгради; - управление на енергийната ефективност;
  - подобряване на енергийните характеристики на външното осветление (улично и парково);

➢ **Закон за енергетиката;**

Възлагат на кметовете на общини следните задължения:

Да изискват от енергийните предприятия на територията на общината прогнози за развитието на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за енергоснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване;

Да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти – общинска собственост;

Задължително предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнението на програмите и плановете на енергийните предприятия по тяхно предложение;

➢ **Закон за устройство на териториите**

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е да се определят съществените изисквания към сградния фонд. Важно е в една сграда да се въведат мерки за икономия на консумацията на топлинната енергия и да се увеличи топлосъхранението на обектите. Въвежда се правило за лицето упражняващо строителен надзор на обектите, за да носи отговорност за оценката за енергийна ефективност на обектите.

➢ **Подзаконови нормативни актове**

След приемането на самостоятелен Закон за енергийната ефективност и приетите изменения (както и приетите промени в Закона за устройство на територията) 6 бяха създадени и подзаконови нормативни актове. Тяхната цел е да доразработят основните разпоредби, касаещи енергийната ефективност, залегнали във вече упоменатите закони:

Наредба за енергийните характеристики на обектите

Наредбата регламентира условията и редът за определяне на показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на обектите (сгради и промишлени системи), единната методология за формиране на показатели за разход на енергия и енергийни характеристики на обекти, техническите правила и методи за сравняване на енергийните характеристики на обекти и нормите за годишно потребление на енергия в сгради. Наредбата е задължителна част от цялостния законодателен пакет, регламентиращ енергийните обследвания и сертификацията на сгради:

- Наредба за сертифициране на сгради за енергийна ефективност;

-Наредба за обследване за енергийна ефективност; -

-Наредба за обстоятелствата и реда за вписване на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност, и получаване на информация; - Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради;

-Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на строителните продукти – съгласно чл.7, ал.1 от Закона за техническите изисквания към продуктите;

Нови наредби към Закона за енергийната ефективност

Наред с действащите наредби за регулиране на енергийното потребление са приети и нови наредби свързани с изпълнението на Закона за енергийната ефективност и предприемане на последващи действия:

- Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал.1 от Закона за енергийната ефективност, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания от 08.11.2011 г.

- Наредба № Е- РД-16-3467 от 15.12.2015г. за определяне на съдържанието , структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация

- Наредба № РД-16-346 от 2 април 2009г.за показателите за разход, енергийните характеристики на промишлени системи условията и реда за извършване на обследвания за енергийна ефективност на промишлени системи.В Агенцията по енергийна ефективност се създаде и поддържа Национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност в България.

- Наредба № РД-16-347 от 2 април 2009г. За условията и реда за определяне размера и изплащането на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради – държавна и/или общинска собственост

- Наредба № РД-16-301 от 10.03.2014 г. за обстоятелствата , подлежащи на вписване в регистрите на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за ЕЕ на промишлени системи, реда за получаване на информация от регистрите , условията и реда за придобиване на квалификация и необходимите технически средстваза извършване дейностите по обследване и сертифициране

- Наредба № РД-16-932 от 23 октомври 2009г. за условията и реда за извършване на проверка за ЕЕ на водогрейни котли и на климатичните инсталаций по чл.27, ал.1 и чл.28, ал 1 от ЗЕЕ и за създаване , поддържане и ползване на база данни за тях

- Наредба №Е- РД-04-1 от 22.01.2016г. за обследване за ЕЕ, сертифициране и оценка на -енергийните спестявания на сгради

- Наредба №Е- РД-04-2 от 22.01.2016г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сгради

1.2.ПАСПОРТ НА ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ

1.2.1.ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Местоположение и карта

Община Септември е разположена в най-западната част на Горнотракийската низина, северните склонове на Родопите и крайните разклонения на Западна /Ихтиманска/ Средна гора.

Общината включва общо 14 населени места – гр. Септември, гр. Ветрен и селата Бошуля, Варвара, Ветрен дол, Виноградец, Горно Вършило, Злокучене, Ковачево, Лозен, Семчиново, Симеоновец, Карабунар и Славовица.

Общината заема 348,9 кв. км. площ и съставлява 7,8 % от територията на Пазарджишка област. Повече от половината от територията на общината е заета от земеделски земи – около 207 474 дка, над 96 989 дка са горските площи.

Релеф

Релефът на общината е преобладаващо равнинен, отчасти полупланински и планински по склоновете на оградните планини.

Климат

Климатът е преходно-континентален в равнинните части и предпланински по склоновете на планините. Зимата се характеризира с мек климат, пролетта настъпва рано, есента е топла и продължителна.

Средната температура за годината е 12,2 С, малко по-висока от средната за областта, която е 11,3 С. Общата годишна сума на валежите е 564 мм/кв. км. при средна за областта 550 мм/кв. км. и за страната 650 мм/кв. км. Валежите са недостатъчни за развитието на земеделските култури, което налага използване на допълнителни източници за напояване.

Води

Главни хидрографски фактори в Общината са р. Марица и нейния десен приток Чепинска река. Изградени са няколко микроязовира – Ветрен, Карабунар, Славовица и Семчиново, чийто води се използват при напояване. През територията на общината преминават главни напоителни и отводнителни канали и общинската канална мрежа. Състоянието като цяло на напоителната система не е добро.

Неоценимо богатство на Общината са термоминералните извори в околностите на с. Варвара и с. Ветрен дол с температура на водата над 72 С. Те дават възможност да се развива балнеолечението и туризма не само на общинско, но и на национално ниво.

Площ, брой населени места, население

***Територията на общината е* 348,9 км^2.**

Селищна мрежа

Община Септември се състои от административен център гр. Септември, гр. Ветрен и селата Бошуля, Варвара, Ветрен дол, Виноградец, Горно Вършило, Долно Вършило, Злокучене, Карабунар, Ковачево, Лозен, Семчиново, Симеоновец и Славовица.

Брой на населението

Населението по настоящ адрес в общината, според данни от национална база ЕСГРАОН към 04.02.2016 г. е **26 259 души**.

Община Септември	***Общо***		Население под трудоспособна възраст		Население в трудосп. възраст		Население над трудосп. възраст	
	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
Юли 2012	27 092	100	3 815	14.8	17 351	67.3	4 628	17.9
Февруари 2016	26 259	100	4 768	18.2	15 725	59.9	5 766	21.9

По данни от националната база ЕСГРАОН за периода 2012г. – 2016 г. се наблюдава намаляване на населението с 2,89% , при населението под трудоспособна възраст намалението е с 10,25% за 2016 г. спрямо 2012 г.

община Септември	***Общо***		Население под трудоспособна възраст		Население в трудосп. Възраст		Население над трудосп. Възраст	
	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
2016	26 259	100	4 768	18,2	15 725	59.9	5 766	21.9
2015	26 259	100	4 768	18.2	15 725	59.9	5 766	21.9
2014	26 433	100	4 752	17.9	15 931	60.4	5 750	21.7
2013	26 721	100	4 833	18.1	16 070	60.1	5 818	21.8
2012	26 924	100	4 885	18.2	16 244	60.3	5 795	21,5
% съотношение 2016г.-2012г.	-2,89%		-10,25%		-0,34%		-3,08%	

Тенденцията за намаляване на селението се запазва и през 2016 година.

В центъра на общината – гр. Септември, живеят 8382 д. – 31,92 % от общото население на общината.

Населени места	**Брой на населението**
гр.Септември	8382
гр.Ветрен	3038
с.Бошуля	810
с.Варвара	2031
с.Ветрен дол	1487
с.Виноградец	1452
с.Долно Вършило	4
с.Горно Вършило	35
с.Злокучене	1001
с.Ковачево	2517
с.Лозен	909
с.Семчиново	2001
с.Симеоновец	867
с.Карабунар	1322
с.Славовица	403

Намалението на населението е в резултат на неблагоприятните демографски процеси (отрицателно естествено възпроизводство и миграции). Периферните населени места се обезлюдяват, съществуват трайни тенденции за миграция към по-големи градове и емиграция в чужбина. В процеса на механично движение по-голямата част от мигриращото население се насочва към общинския център.

Коефициентът на раждаемост (живородени деца на 1000 д. от населението) се движи в рамките на 6 %.

Демографските *проблеми* на община Септември са свързани с цялостното й социално-икономическо развитие. Те се отнасят до протичащите процеси и формираните структури на населението - отрицателно естествено възпроизводство и влошена възрастова структура на селското население.

1.2.2.Икономическа активност и заетост

Коефициентът на икономическа активност за община Септември е сходен със този за Пазарджишка област. Възрастовата структура на населението оказва голямо влияние от демографски аспект върху изменението на броя и дела на икономически активното население. Към 2016 г. икономически активното население наброява 9 890 души.

Безработица:

През последните години се наблюдава една тревожна тенденция на увеличаване на броя и относителния дял на продължително безработните лица.

Равнището на безработица в района на Дирекция "Бюро по труда" - Септември в края на 2015 г. е 17.1 %. В сравнение със същия период на 2014 година равнището на безработица се увеличава с 0.4 пункта.

По общини равнището на безработица в края на годината е:

- за община Септември – 18.4 на сто;

Политиката за насърчаване на заетостта, прилагана от службите по заетостта в т.ч. и от Дирекция "Бюро по труда" – Септември е насочена както към регистрираните безработни, така и към работодателите, и се изразява в посредничеството при устройване на работа; подбор на кандидати, според изискванията на работното място; посредничество за придобиване на квалификация; прилагане на програми за заетост и на мерки за стимулиране на заетостта.

Мерките за професионално обучение и насърчаване на заетостта са насочени към безработните младежи, хората в неравностойно положение на пазара на труда и на продължително безработните лица.

Проблемите на заетостта и безработицата в община Септември са взаимосвързани: висок дял на продължително безработните лица, специалистите и безработните жени.

Тенденциите в развитието на заетостта и безработицата не показват съществени изменения през последните години. Наблюдава се намаляване на дяла на обявените работни места на свободния пазар и увеличаване на равнището на безработицата.

Сграден фонд – съществуващи сгради на територията на общината по видове собственици:

- Сгради на физически лица – 20 466 броя
- Сгради на промишлени системи – 353 броя
- Сгради в сектора на услугите – 322 броя

Промишлени предприятия

Разположението на община Септември до автомагистрала "Тракия", която свързва Западна Европа и Истанбул, международната ЖП линия, свързваща Централна Европа с Азия, планинския релеф, близостта й до гр.София, гр. Пазарджик и гр.Пловдив предполагат сравнително добра степен на развитие на промишленото производство и търговията.

Въпреки това според областния план за регионално развитие на Пазарджишка област, община Септември попада към районите в индустриален упадък. Състоянието на икономиката в общината се характеризира със спад в почти всички отрасли и подотрасли. В резултат от обществено – икономическите промени някои предприятия са обявени в несъстоятелност, а други - в ликвидация. Рентабилността на производствените предприятия е ниска.

Фактори, които в най-голяма степен затрудняват дейността на фирмите са: недостатъчно търсене на продукцията в страната и чужбина, неплатежоспособността на клиентите, финансови проблеми, несигурна икономическа среда.

Основно икономиката на община Септември е средоточена в гр.Септември и гр.Ветрен.

Община Септември има добри условия за развитие на хранително-вкусовата промишленост, като се има предвид, че районът е предимно селскостопански. Традиционно тук са застъпени производство на зеленчукови и плодови консерви, брашно и хлебни изделия, млечни продукти, месни продукти и др. Проблемите в настоящия момент идват от ограничените пазари за продуктите на преработвателната промишленост; остаряло технологично оборудване; амортизиран сграден фонд; висока

ресурсоемкост и неефективност на производствените процеси; незадоволително качество на произвежданите продукти и невъзможността, поради тази причина, да се преборят с конкуренцията на европейските и световните пазари; изходни суровини с недоказано качество и слаб контрол върху тях.

Перспективите и насоките за развитие на този подотрасъл са свързани с навлизане на нови инвестиции, технологично обновление и значително подобряване на качеството на продукцията, професионален маркетинг, договаряне на взаимно изгодна основа между доставчици на суровини и производители, изграждане на борси, които да регулират цените и качеството на изходните суровини.

Липсват големи предприятия в бранша. Малките и средните предприятия обхващат предимно сферите на преработка и услуги и представляват мандри, цех за пушени и деликатесни меса и колбаси, цех за консервиране, цех за метални отливки , цех за бетонови изделия и др.

Промишлени фирми с най-голям брой средносписъчен състав на територията на община Септември са "Хеброс - Винпром" АД - , "Бъдеще 1894" АД, Винарска къща - с. Виноградец, "Вагоноремонтен завод - 99" АД, "ЗЛМК" – поделение към КЗУ гр. София, „Борса"ЕООД гр. Септември, "ВЕЛАС-В" ООД гр.Ветрен, Потребителна кооперация "Заря", Изба Карабунар, „Рьофикс" ЕООД

Икономиката на територията на гр.Септември е представена от:

1."Вагоноремонтен завод - 99" АД - е специализирано предприятие за ремонт, рециклиране и производство на железопътна техника: среден и капитален ремонт на пътнически и товарни вагони; проектиране, реконструкция и модернизация на специализирани машини и съоръжения за поддръжка и ремонт на инфраструктурата на пътя и контактната мрежа. В завода се намира единственият лицензиран цех за ремонт и преокомплектоване на колооси по изисквания на БДЖ и отговарящ на стандартите на UIC. Цехът е оборудван със съвременни машини, съоръжения, стендове и уреди за контрол.

2.Локомотивно депо – основна дейност ремонт на локомотиви

3."ЗЛМК" – поделение към КЗУ гр. София - Основната дейност на фирмата е производство на листови и метални конструкции

4."Брокс - 98" ЕООД – гр. Септември – Основната дейност на фирмата е проектиране и изпълнение на ниско и високо строителство на жилищни, промишлени, селскостопански, културно-битови и комунални нужди, изграждане на инфраструктура и благоустрояване, вътрешни и външни ел., ВИК, строителни услуги.

5."Бултес" ООД - гр. Септември - Основната дейност на фирмата е производство на хляб и хлебни изделия.

6."Борса" ООД – гр. Септември – Основно фирмата се занимава дейност с производство на хлебни и сладкарски изделия.

7."Заря 2000" АД – гр. Септември - Основната дейност на фирмата е хлебопроизводство

8.“Томил Херб”- гр. Септември – Основната дейност на фирмата е пакетиране на билкови таблетки

9.“Хеброс - Винпром” АД – производство на вина и спиртни напитки

10.”Рьофикс” ЕООД -Дейност на фирмата: Производство и търговия със строителни материали от всякакъв вид в страната и чужбина.

Общински фирми на територията на община Септември са:

- “Медицински център I-Септември” ЕООД – център за оказване на извънболнична медицинска помощ

1.2.3.Транспортно-комуникационна система

Транспортната инфраструктура е част от транспортната инфраструктурна схема на страната и Югоизточна Европа. През територията на общината минава евроазиатския транспортен коридор, свързващ Западна Европа с Близкия Изток и Средна Азия, международната автомагистрала “Тракия”, която свързва Западна Европа и Истанбул, международната ЖП линия, свързваща Централна Европа с Азия.

От гара Септември започва дековилната железница, свързваща Тракия с Родопите, Пирин и Рила. По-голямата част от територията на общината е с добра екологична характеристика.

Транспортна и пътна инфраструктура на територията на Община Септември е:

-автомагистрали	-18,923 км.
-първокласна	-11,028 км.
-второкласна	-12,127 км.
-третокласна	-63,203 км.
-четвъртокласна	-65,160 км.
-улична мрежа на град Септември	-49,455 км.
-улична мрежа на град Ветрен	-22,935 км.
-улична мрежа на селата	-172,078 км.

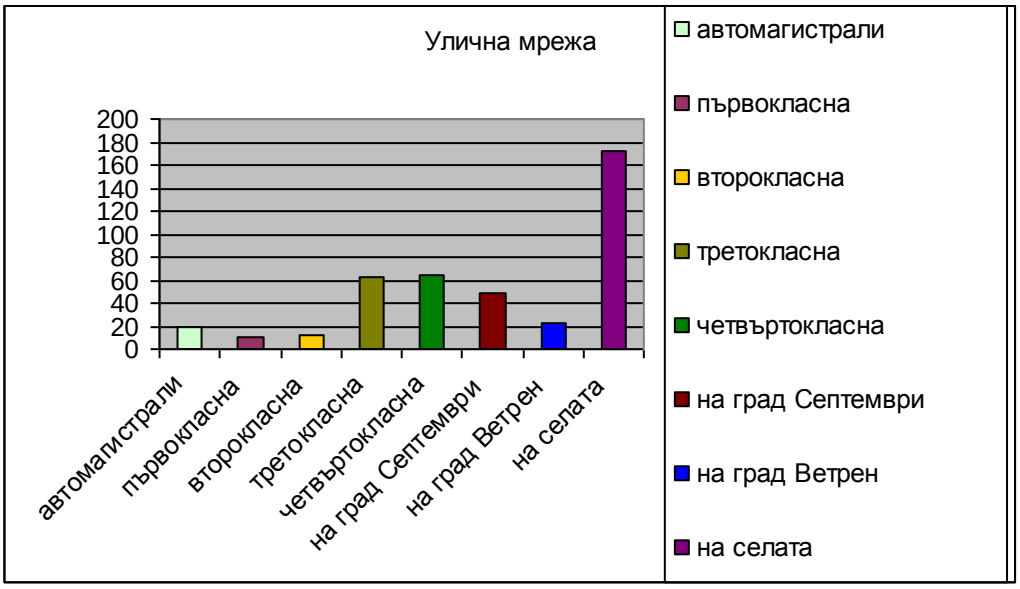

Общата оценка на транспортната система е добра. Общината има добре изградена пътна мрежа.

Пространствената организация на тази мрежа позволява удобен достъп на населението от отделните населени места до центъра, а от там и връзка с останалата част на областта и страната.

Селищата се свързват помежду си основно с пътища от четвъртокласната пътна мрежа. Четвъртокласната пътна мрежа на територията на общината е с дължина около 65 км.

Пътищата от първи и втори клас от пътната мрежа на общината са в добро състояние. Частично задоволително е състоянието на пътищата трети клас и четвърти клас. Към момента особена необходимост от рехабилитация изпитва част от четвъртокласната пътна мрежа .

Междуселищен и градски обществен транспорт се изпълнява изцяло от „Либърти лайнс" ООД гр.София .Транспортната схема е актуална и съобразена с пътнико-потока и часове, удобни за придвижване на населението до работните места и учебните заведения от населените места в общината до гр. Септември.

Товарният автотранспорт и международната спедиторска дейност се извършват от лицензирани местни частни превозвачи. Осъществяват се превози по заявки на клиента главно за страните от Източна Европа, Турция, Македония и Гърция.

В системата на железопътните връзки Община Септември е добре обезпечена.

Теснолинейна ж.п. линия Септември- Велинград- Добринище свързва общината с Родопите и Пирин.

В сравнение с предходните години пътникопотокът, както и вагонооборотът са силно намалели. Основната причина за намаления трафик на пътници е увеличаването на автобусните превози в цялата страна, които се считат за по-удобни от пътуващите, в сравнение с ж.п. транспорта.

Друга причина е и ниската платежоспособност на пътуващите, които са намалили пътуванията си до минимум. Причината за намаления вагонооборот в сравнение с предходните години е преди всичко в почти неработещата в момента икономика на страната.

Със служебни коли разполагат:

- Община Септември
- Медицински център
- „Спешна помощ
- РПУ – Септември
- Частни медицински практики
- БКС

Отделяните вредни емисии са минимални.

1.2.4.Енергийна инфраструктура

На територията на Общината има изградена сравнително добра мрежа - 20 kv. Състоянието е такова, че може да поеме бъдещото увеличение на товарите и съответното електропотребление.

Всички населени места на територията на общината са електрифицирани.

Енергийната инфраструктура включва над 10 000 бр.абонати/промишлени и битови/ и над 150 000 км. Разпределителни мрежи.

Вземайки под внимание, необходимостта от съхранение на конвенционалните енергийни ресурси в Европа за по-дълъг период от време, намаляване зависимостта от вносителите на енергия в Европейския съюз и спазвайки протокола от Киото, Европейската общност е разработила план за действие с цел съхранение на 20% от енергията (във всичките и форми) до 2020 година, а именно “GREEN PAPER – A European strategy for Sustainable, Competetive and Secure Energy” на European commission, където изключително е наблегнато на енергийната ефективност като:

- саниране на сградите
- стимулиране развитието на възобновяемите източници на енергия (МВЕЦ, ВЕИ, генерации от биомаса, използване на слънчевата енергия и др.)
- стимулиране на енергоизточниците с комбинирано топло и електропроизводство
- инвестиции в разработването на по-ефективни и ниско енергоемки електросъоръжения в бита, обществения сектор и индустрията и др.

Целта е паричните потоци да се пренасочат за изграждане на конвенционални източници на енергия към мерките споменати по-горе, търсейки се същият ефект.

Разбира се всички гореспоменати мерки изискват сериозно финансиране както от държавата така и от стопанските и битовите потребители. По отношение на възобновяемите източници за производство като МВЕЦ, ВЕИ и когенериращите източници един от стимулите е финансов, т.е. тези източници имат най-високите цени

на едро за производство на електроенергия, което от своя страна рефлектира и върху цените на дребно.

1.2.5.Състояние на материално-техническата база

На сградният фонд се пада 40% от общото енергийно потребление в ЕС, затова намаляването на потреблението на енергия и използването на възобновяеми енергийни източници в сградния сектор представляват важни мерки, необходими за намаляване на енергийната зависимост на Съюза и на емисиите на парникови газове.
Общата площ на сградният фонд, ползван за нуждите общинската администрация или предоставен за нуждите на държавни органи е 8 985 м 2 , разпределена съответно:

Населено място	**Сграден фонд за нуждите на общинска администрация в м2**
гр. Септември	3687
гр.Ветрен	756
с.Варвара	180
с.Ветрен дол	595
с. Лозен	686
с. Ковачево	110
с. Злокучене	280
с. Бошуля	858
с. Карабунар	220
с. Виноградец	210
с. Славовица	157
с.Г.Вършило	489
с. Семчиново	580
с. Симеоновец	177
Общо:	**8985**

Източник: Общинската собственост

Общинските обекти заемат значителна част от консумацията на енергия в общината, така че повишаването на тяхната енергийна ефективност може да доведе до сериозни икономии и е пример за подръжание за останалите сектори. Поради това Общината пряко е заинтересувана от повишаване на своята енергийна ефективност, както и налагането на това върху всички в сферата им на влияние.

По-голямата част от обществените сгради в Общината са остарели и имат сериозно амортизирана структура, което от своя страна е предпоставка за намаляване на енергийната и топлинна ефективност. Мярката, която пести най-много енергия е поставяне на топлоизолация и подмяна на дограма.

През последните няколко години в Община Септември се осъществиха много енергоефективни мероприятия, които освен че доведоха до съществени икономии на средства за енергийно обезпечаване на структурите, спомогнаха и за подновяване както на материално-техническата база и на енергийното оборудване, така и на сградния фонд. Наличният общински жилищен фонд, в по-голямата си част е изграден в условията на предходната социално-икономическа формация, имащ за цел да удовлетворява предимно потребността от жилища.

Мрежата на детски заведения и училища в общината:

Към 2016г. функционират 9 детски градини с три филиала, 2 начални училища, 8 основни училища, 2 средни общообразователни училища, 1 професионална гимназия.

Общинска културна инфраструктура

Читалищната мрежа е основата на културната инфраструктура на общината, която е изграждана в продължение на десетилетия. Културната политика се осъществява в читалища, развиващи библиотечна и културно-просветна дейност. Освен основната им дейност, библиотечното обслужване на населението, са сформирани самодейни колективи за автентичен фолклор, с певчески и танцови самодейни състави и любителско творчество за различни видове художествени дейности. На територията на общината дейност развиват 15 читалища:

1. НЧ”Пробуда -1935г.” гр. Септември
2. НЧ”Будители-2004г.” гр. Септември
3. НЧ”Отец Паисий-1910” гр. Септември
4. НЧ”Христо Смирненски-1904” гр. Ветрен
5. НЧ” Напредък-1908 г.” с. Семчиново /
6. НЧ” Серафим Янакиев Червенко-1933г.” с. Симеоновец
7. НЧ” Селска пробуда-1927” с. Варвара
8. НЧ"Култура-1910" с. Ветрен дол
9. НЧ” Селска просвета-1929” с. Лозен
10. НЧ” Христо Ботев-1928” с. Ковачево
11. НЧ” Отец Паисий-1926” с. Злокучене
12. НЧ” Просвета-1929” с. Бошуля
13. НЧ” Възраждане-1926” с. Карабунар
14. НЧ"Д-р Петър Берон-1928" с. Виноградец
15. НЧ”Александър Стамболийски-1923” с. Славовица

Социални инфраструктура:

Дом за възрастни с умствена изостаналост с. Славовица

15 Клуба на пенсионера

3 Клуба на инвалида

5 Клубове и сдружения на диабетиците

Звено към община Септември „Патронаж , детско ученическо хранене и почивно дело”

Лечебни заведения:

На своята територия Община Септември разполага с една поликлиника и спешна помощ в гр.Септември и здравни служби в гр. Ветрен, с. Семчиново ,с.Симеоновец , с.Варвара,с.Ветрен дол , с.Лозен, с.Ковачево, с.Карабунар, с.Виноградец.

2. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Политиката по енергийна ефективност в община Септември е насочена към постигане на определени цели и приоритети, заложени в развитието на общината като цяло.

1. Намаляване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им характеристики чрез саниране (пълно или частично);
2. Ефективно използване на енергийните ресурси за отопление чрез отоплителни системи с висока ефективност, включващи и възможности за регулиране на потреблението и поддържане на стабилни нормативни параметри на микросредата в отопляваните обекти;
3. Изграждане на системи за оползотворяване на Възобновяеми Енергийни Източници (ВЕИ);
4. Популяризиране и насърчаване на добрите практики в сферата на договорирането за енергоспестяване в общинския сектор;
5. Намаляване емисиите на парниковите газове;
6. Модернизиране на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението /чрез използване на компактни луминесцентни лампи, автоматични системи за контрол, управление, ниво на осветеност/;
7. Подобряване на енергийната ефективност при уличното осветление.

Конкретните цели, които Община СЕПТЕМВРИ си поставя в целевата програма за енергийна ефективност са с прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинските обекти да се постигне:

1.Намаляване на разходите за енергия както в обектите на общинска издръжка, така и в промишлените предприятия на територията на Община СЕПТЕМВРИ;

2.Повишаване качеството на енергийните услуги, които общината предлага: улично осветление и отопление в общинските обекти;

3.Опазване на околната среда, посредством намаляване на емисиите от парникови газове.

Подобренията в потреблението не се отразяват пряко върху равнището на емисиите от вредни или парникови газове, но повишаването на енергийната ефективност ограничава необходимостта от енергия и с това намалява натоварването на енергийната система. По този начин се предотвратява производството на допълнителна енергия, а с това и емитирането на допълнителни вредни и парникови емисии.

2.1.СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

Основни енергоносители, ползвани в общината са електроенергия, течно и твърдо гориво и природен газ. Отоплителните инсталации на някои обекти са локални.

Най-ясно е очертана функцията на Община Септември е енергийния сектор – като потребител на енергия. Това е в тясна връзка със задълженията на общината да осигурява енергия за всички общински обекти: сгради, улично осветление. Ефективността на потреблението е ниско като по отношение на използването на енергия, така и по отношение на нивата на комфорт.

За последните три години 2013, 2014, 2015 са извършени редици инвестиции от общинския бюджет и от външно финансиране насочени към мерки за енергийна ефективност, поради което относителният дял на енергийните разходи в бюджета на общината за този 3 годишен период значително намаляват**.**

Във връзка с изпълнението на антикризисната програма на Община Септември се наложиха принудителни мерки за икономии, като ограничаване на електропотреблението в административните сгради и уличното осветление.

Анализът на разходите на общината за енергия и разпределението им по сектори и видове горива показва, че енергията, която се консумира е предимно за съоръжения, отопление и осветление. Производството на енергия се реализира единствено чрез производството и доставката на топлина в рамките на отоплителните инсталации на отделните сгради. Потенциалът за енергийна ефективност в тази сфера е във възможностите за подобрение на горивните процеси, промяната на горивната база и намаляване на загубите в системата за пренос и разпределение.

За да се постигне енергийна ефективност при консумацията на енергия се правят енергийни обследвания на обектите и се установяват рентабилните мерки за реализиране на икономии и подобряване комфорта на обитаване в сградите.

Подобряване състоянието на отоплителните инсталации и сградния фонд, а също и довършване подмяната на уличното осветление, се очертават като основни възможности на общината за въздействие, с цел повишаване на енергийната ефективност.

Общината като консуматор на енергия

Потреблението на енергия обхваща следните основни сфери:

Сградния фонд, собственост на общината;

Превозните средства - служебни коли и МПС за събиране на битови отпадъци;

Общински услуги – улично осветление, водоснабдяване и др.

Дейностите по намаляване на енергопотреблението в тези сфери могат да се обединят в следните групи:

- **Дейности в общинските сгради** – енергийни обследвания за установяване на потенциала за икономия на енергия, пред проектни проучвания в сгради със значителен потенциал за икономия, разработване на дългосрочни планове за действия по отношение на сградите на територията на общината;
- **Дейности в областта на транспорта** - превантивно поддържане на превозните средства, обновяване на автомобилния парк
- **Дейности в уличното осветление** – разработване на планове за поддържане на системата за улично осветление, подобряване на ефективността на енерго потреблението в процеса на експлоатация

Резултатите от изброените по-горе действия могат да се очакват в следните направления:

- ***Икономия на финансови средства, които може да се използват за инвестиционни цели в областта на енергийната ефективност***
- ***Намаляване на замърсяването на околната среда***
- ***Намаляването на потреблението на енергия в общинските сгради може да послужи като пример и стимул за подражание от други крайни потребители.***

Общината като регулатор и инвеститор

Чрез много от своите действия общината се явява в ролята на регулатор и инвеститор. Планирането на земеползването и организацията на транспортните системи са част от стратегическите решения, които пряко влияят върху бъдещето потребление на енергия на територията на общината. Възможните дейности за въздействие на територията на Община СЕПТЕМВРИ се свеждат до планиране на подходяща комбинация от градоустройствени решения с цел да се намали необходимостта от транспорт. Резултата от този вид дейност е икономията от финансови средства от потреблението на енергия в транспорта и намаляване замърсяването на въздуха и от там подобряване качеството на живот в града чрез по-добро управление на жизненото пространство.

Общината като производител и доставчик на енергия

Ролята на общината като производител и доставчик на енергия е твърде скромна. В страна като България, където енергийната система е силно централизирана, общината се явява производител единствено в производството на топлинна енергия в административните сгради, училища, детски градини, социални заведения и др. В бъдеще в Община СЕПТЕМВРИ приложение могат да намерят използването на ВЕИ и използването на градските битови отпадъци за производство на енергия.

Забелязват се неоправдано големи разходи за енергия във всички сфери. Разходите за енергия са на трето място в общите бюджетни разходи след разходите за заплати и осигуровки.

Консумацията на различни горива във времето в различните сектори е колебателно – променлива величина за всички разгледани сектори. Това зависи от моментната необходимост за ползване на даден енергоносител и от външни фактори – променящ се климат.

Най-голямо е енергопотреблението в сферата на социалните дейности, следвано от секторите – административни сгради, детски градини, училища и културни дейности.

Общият извод, който може да се направи е, че има потенциал за прилагане на мерки за енергийна ефективност в Община СЕПТЕМВРИ и всички тези мерки са възможни, но за реализирането им са необходими много средства, с които на този етап общината не разполага.

Енергийни пазари, тенденции

Съществен дял върху енергийните разходи за отопление има цената на използваните енергийни ресурси, наличността и възможността за доставка, ефективността на горивните устройства и др. Основен отпечатък върху цената на горивата има тяхната наличност в световен мащаб, увеличаващото се световно потребление и националната енергийна политика. На фигура 1 е представено непрекъснато нарастващото световно потребление в периода 1970 – 2100 г в сравнение със перспективите на затихващо производство (например на петрол най-ниско).

Фиг. 1

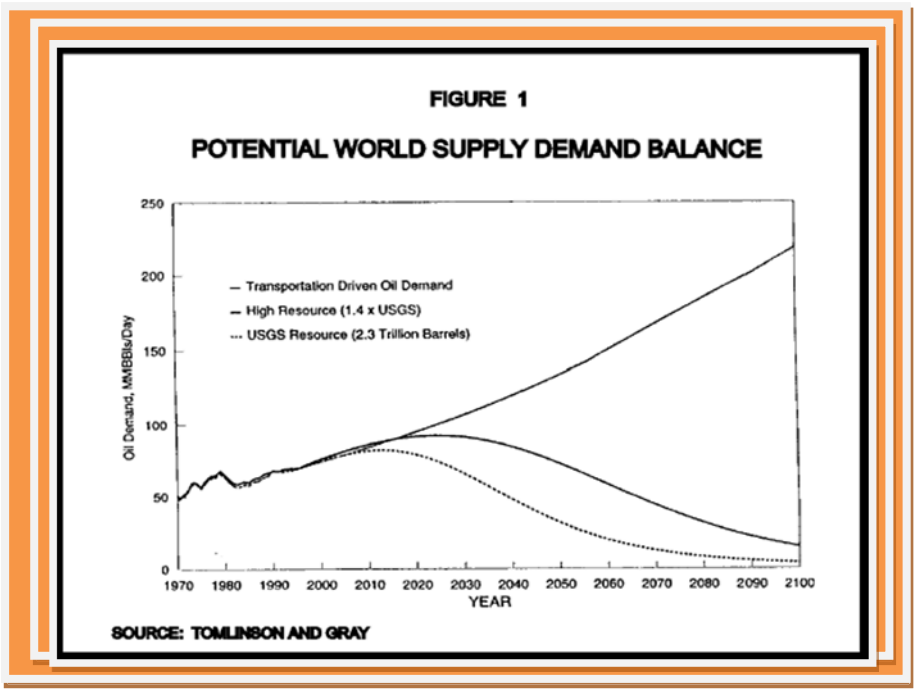

Наличието на ограничени използваеми енергийни ресурси в

световен мащаб оказва сериозен натиск върху тяхната цена. По последни данни резервите на различните горива са представени в таблицата по-долу:

Таблица:

Гориво (източник)	**Единици**	**Световни резерви**	**Годишно производство**	**Година на изчерпване**
Суров петрол [1, 2]	Хил. варела	101 $9{,}5.10^6$	64 940 (1997 г.)	2043
Природен газ [1, 2]	Трилиона m^3	143	2,33 (1996 г.)	2061
Въглища [2, 3]	Милиард тона	103 1,6	4,47 (1993 г.)	2231
Ураний [2, 4]	Милион тона	4,51	0,031 (1994 г.) потребление 0,0616	2073

Макар и тези данни да отразяват една песимистична прогноза, формирана на базата на непълни данни или дори необявени или неразработени все още находища, те все пак чертаят определени тенденции и перспективи с които е необходимо да се съобразява всеки енергиен потребител. Те показват една ясна тенденция за непрекъснат растеж на цените на този вид енергоносители.

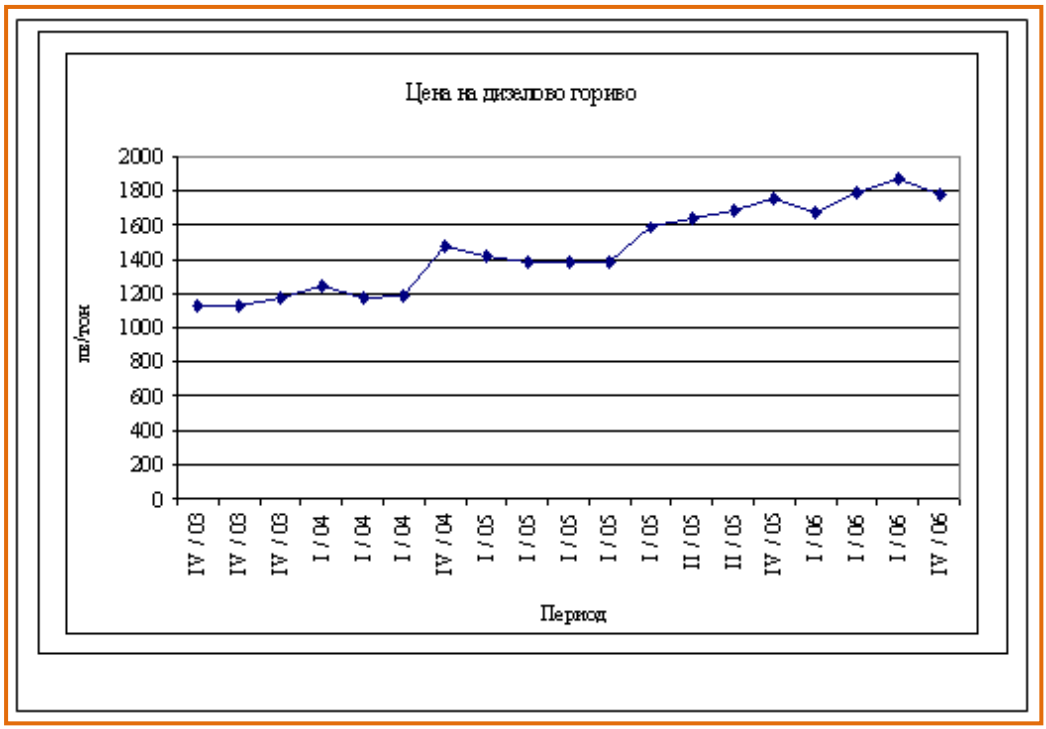

Анализ на потенциала за намаляване на енергийния разход

2.1.1.Обществен сектор

Съгласно изискванията на закона за енергийна ефективност при извършване на реконструкция или ново строителство е необходимо да се постигнат новите строителни норми за външните ограждения на сградата. При спазване на тези изисквания на закона е възможно да се реализира значителен потенциал за намаляване на разхода на енергия за отопление.

- **Външни стени** – увеличаването на термичното съпротивление чрез допълнителна изолация позволява да се намали годишния разход на енергия за отопление с 40 – 60 kWh/m^2. За да се постигне такъв ефект, обаче е необходимо да се използват качествени материали и строго технологично изпълнение на изолацията от страна на изпълнителя и строг контрол от страна на инвеститора.
- **Покрив** – това са конструктивни елементи на сградата, които обикновено се намират в лошо състояние. Много често проблемът се проявява от състоянието на хидроизолацията, която се ремонтира периодично но често некачествено. Това води до нарушаване на топлоизолацията и завишаване на топлинните загуби. Увеличаването на термичното съпротивление чрез допълнителна изолация позволява да се намали годишния разход на енергия за отопление с 25 – 60 kWh/m^2.
- **Под** – общинските обекти в по-голямата си част са с използваеми (отопляеми) сутерени и влиянието на топлинните загуби през тази конструкция е толкова по-силно, колкото етажността е по-малка. В случаите на неотоплявани сутерени, съществуват най-често добри възможности за намаляване на топлинните загуби чрез поставяне на допълнителна топлинна изолация.
- **Дограма** – в голямата си част тя е амортизирана, в много случаи изметната, има счупени стъкла най-често в училищата и немалка част с единично остъкляване и в метални рамки. На много места се осъществява вече смяна на старите прозорци с нови – стъклопакети с алуминиеви или PVC рамки, но за съжаление не се обръща необходимото внимание на качеството и характеристиките на стъклопакетите. Често се ползват по-евтините варианти на трикамерни профили с еднокамерни стъклопакети с обикновени стъкла, което не довежда до понижаване на топлинните загуби . За да се постигне обаче коефициент на топлопреминаване 1,5 – 1,8 W/m^2.K е необходимо вътрешното стъкло на еднокамерния стъклопакет да бъде с нискоизлъчващо покритие “К - стъкло”

<u>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ</u> - Постигане на намаляване на годишния разход за отопление, осреднен за общинския сграден фонд – 30 – 35%

Основни стратегии за енергийна ефективност при отопление в сградния фонд на Община СЕПТЕМВРИ:

- Увеличаване на термичното съпротивление на огражденията;
- Изолация на таваните;
- Изолация на кухини и въздушни възглавници;
- Външна изолация;
- Изолация на подовете;
- Монтиране на отражатели зад радиаторите.

Препоръки*:*

- Да се използват топлоизолационни материали с доказуеми характеристики;
- Да се спазват технологичните изисквания;
- Да се контролира изпълнението;
- Подмяна на амортизирани прозорци, външни врати и витрини.
- Да се използват системи с двукамерни (3 камерни) стъклопакети, като едното (вътрешно) стъкло е с нискоизлъчващо покритие "К - стъкло"
- Да се използват системи с доказуеми характеристики;
- Да се спазват технологичните изисквания при монтажа;
- Да се контролира изпълнението.

❖ **Реконструкция на котелни инсталации** – основно внимание към тези, работещи на дизелово гориво, което на този етап се явява най-скъпия енергоносител. Прогнозната тенденция за следващи етапи не очертава някаква промяна. Поетапна смяна на скъпоструващото дизелово гориво с природен газ в съответствие с програмата за газифициране на жилищни, битови, административни и частни потребители.

❖ **Ограничаване на инфилтриращия въздух** – съществен фактор за общите енергийни разходи за отопление. Ограничаването на тези загуби се постига с проветряване за къс период през определен интервал. Особено внимание е необходимо да се обръща в периодите от отоплителния сезон, когато външните температури са положителни и слънчевата активност е значителна. Често наблюдавана ситуация в този случай е на отворени прозорци при работеща отоплителна инсталация.

❖ **Поддържане на икономичен микроклимат:**Ненужното повишаване на температурата в помещението с 1˚С води до енергиен преразход с около 6 %. При реконструкция на отоплителните инсталации да се реконструират тръбните мрежи с попътно разпределение в мрежи с лъчево разпределение (където това ще допринесе за подобряване на управлението на системата като цяло).

Да се въведе (където липсва) променлив температурен режим – за нощно и в извънработно време понижение на поддържаната температура в отоплявания обем.

❖ **Повишаване на мотивацията у потребителите за икономия на енергия**

Въвеждане на системи за индивидуално отчитане;

Стабилизиране на националната ценова политика на енергоресурсите.

❖ **Ограничаване на загубите в системите за снабдяване с гореща вода**

изолация на тръбопроводите;

изграждане (където няма) на рециркулационна връка с помпа.

❖ **Експлоатационна дисциплина**

възстановяване на тръбната мрежа и поддържане на съоръженията;

ограничаване на загубите от течове и източване на системите.

❖ **Ограничаване на загубите във вентилационните инсталации.**

ограничаване на пресния въздух;

ограничаване на общия дебит в системата;

намаляване на топлинните загуби във въздуховодите;

оползотворяване на топлината на изходящия въздух.

❖ **Изграждане на системи за организирано проветряване където е възможно.**

❖ **Увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници -** в краткосрочен план за общинските обекти на Община Община СЕПТЕМВРИ да достигне 8 – 10 %, а до 2020 година - 20 %, в съответствие с взетото решение на среща на министрите на страните членки на ЕС, които приеха програма за интензивно развитие на технологиите с използване на възобновяеми енергийни източници.

☐ Използване на системи за загряване на топла вода със слънчева енергия – подходящи са за общински обекти, в които се ползва целогодишно топла вода. Не е подходящо за училища, поради липса или силно ограничаване на потреблението през летния сезон.

☐ Използване на фотоволтаични системи за трансформиране на слънчева енергия в електрическа. Макар и този тип съоръжения да са скъпи, разумно е да се стартира с изграждането на няколко пилотни проекта, като подходящи за тази цел са няколко учебни заведения и други общински сгради.

❖ **Въвеждане (подобряване) на системи за непрекъснат контрол и управление на отоплителните, вентилационни и климатични инсталации;**

❖ **Смяна на неефективни системи за отопление**

☐ Използване на термопомпени системи с използване на енергията на земния почвен слой или подземни води като топлинен източник.

☐ Смяна на дизеловото гориво, което е един от най-скъпите енергоносители с термопомпени системи или биогорива – биодизел или дървени пелети.

2.1.2..Битов сектор

Най-висок дял в енергийното потребление на битовия сектор има електроенергията като общата тенденция е на намаляване на потреблението. Над 75% от целия жилищен фонд се състои от сгради с ниска енергоефективност, остарели, амортизирани, без изолации, с дървена дограма. Предприеманите ремонти са частични и не включват прилагане на мерки за енергийна ефективност, което води до цялостен неблагоприятен енергиен баланс в домакинствата.

Над 50% от домакинствата използват стари електрически уреди, а не енергоефективни – причината за това са ниската покупателна способност, особено на населението от третата възраст. Голяма част от хората не са информирани за етикирането на стоките и параметрите им по отношение на икономичност на ел. енергия. Ефективна държавна мярка в тази насока е заложена в Наредбата за изискванията за етикетиране на битови уреди по отношение на консумацията на енергия и други ресурси, но не е достатъчно популяризирана;

2.1.3. Промишленост

В този аспект на територията на общината няма енергоемки производства, но има достатъчно голямо поле за прилагане на енергоефективни мероприятия. Ролята на общината е в създаването на подходяща среда за енергоспестяване, в даването на личен пример и осигуряване на съдействие при достъпа до средства за финансиране на мерки за енергийна ефективност. За повишаване на енергийната ефективност в община Ветрино, в промишлената сфера, трябва да се приложат следните общи мерки:

- Въвеждане в производството енергоспестяващи технологии на базата на оптимизиране на капацитета, използване на възобновяеми енергийни източници и други;

- Оптимизиране на енергийните разходи за отопление на помещенията чрез въвеждане на нови отоплителни технологии;

- Въвеждане на енергоспестяващо осветление;

- Изграждане на информационна система за състоянието на енергийната ефективност на общинско ниво/ чл. 5, ал. 2, от Закона за енергийната ефективност/ на базата на която да се приложат препоръчителни мерки, специфични за общината;

2.1.4.Селско стопанство

Водещо в изготвянето на визията за подобряване на енергийната ефективност в селското стопанство е повишаването на информираността на земеделските производители и техните познания за различните технологии на производство. Земеделските стопани трябва да бъдат обучени да използват максимално ресурса на местните почвени типове и районирани сортове на основните земеделски култури. Въвеждането на нова техника и нови производствени технологии ще доведе до по-голяма енергийна ефективност в селското стопанство, както и комасацията на земята и уедряването на земеделските площи, като допълнителен фактор. Конкретните действия по информиране и обучение на земеделските производители трябва да са насочени към:

- достъп до европейски програми и мерки;

- производство с минимум почвени обработки;

- възстановяване на естественото почвено плодородие без употреба на енергоемки минерални торове, а чрез правилното редуване на земеделските култури и използване на органични торови за подобряване на химическите и физични своиства на почвата;

- използване на устойчиви на болести и неприятели сортове на земеделските култури и изграждане на подходящи сеитбообръщения с цел минимизиране на употребата на пестициди; - повишаване на познанията по организация на селскостопанското производство и оптимално натоварване на машинния парк;

2.1.5. Транспорт

Водещ проблем за ниската енергийна ефективност на транспортните услуги е стария и амортизиран автомобилен парк. Освен към потреблението на горива това оказва въздействие и върху състоянието на околната среда. За намаляване на специфичния разход на горива и емисиите на газове в транспорта е необходимо:

- подобряване на общинската пътна мрежа;

- подобряване на техническото състояние на пътните превозни средства;

- подобряване на организацията на движението по населени места;

Общината може да прилага успешна политика по енергийна ефективност в транспорт чрез транспортната схема за обществения транспорт, изготвена съгласно Наредба №2 от 15 март 2002г. за условията и реда за утвърждаване на транспортни схеми и за осъществяване на обществени превози на пътници с автобуси. Чрез транспортната схема общината може да въздейства на частните превозвачи и да провежда политики от местно социално и екологично значение.

2.2.SWOT анализ

SWOT анализът дефинира действието на вътрешни и външни фактори за развитието и възможностите за избор на подходяща стратегия за постигане целите на развитие на енергийния мениджмънт в общината.

Силни страни	Слаби страни
1.Изградена техническа, транспортна и социална инфраструктура и добре развита селищна система, с висока степен на съхраненост на инфраструктурата. 2. Добър потенциал за развитие на производството на енергия от възобновяеми енергийни източници; 3. Опит на администрацията в изпълнението на проекти с енергийна насоченост; 4. Висок предприемачески дух и добри частни инициативи; 5. Липса на сериозни промишлени източници на замърсяване на околната среда в общината;	1. Остарели и неефективни енергийни мощности; 2.Сградния фонд се ремонтира частично в годините, а енергоефективните мерки е необходимо да се прилагат комплексно за да се получи реален икономически и социален ефект; 3.Ниско ниво на информираност относно начините за рационална използване на енергията и изпълнение на мерки за пестене на енергия; 4. Масово използване на нискоефективни отоплителни уреди;
Възможности	**Заплахи**
1. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност посредством реконструиране и рехабилитация на сградния фонд; 2. Изграждане на малки фотоволтаични централи върху покривите на жилищни сгради; 3. Прилагане на публично-частни партньорства в областта на енергийната ефективност и ВЕИ; 4. Наличие на фондове за стимулиране на енергийната ефективност и внедряване на енергоспестяващи мерки; 5. Популяризиране на възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници в домакинствата и използването на енергоспестяващи ел. уреди;	1.Ограничени финансови възможности на общинската администрация за прилагане на мерки по енергийна ефективност; 2. Повишаване на цените на енергийните ресурси; 3. Демографска криза - намаляване и застаряване на населението, нисък процент на икономически активните лица, което води до ниска покупателна способност; 4.Слаба подкрепа от страна на централната власт в реализирането на енергийни проекти в общинските сгради; 5.Промени в политиката в сферата на енергийната ефективност на национално и европейско ниво;

3.Цели и обхват

Целите на общинската енергийна стратегия за ЕЕ са интегрирани в общия контекст на държавната политика за ефективно и сигурно енергопроизводство и енергоспестяване, и Енергийна стратегия на Р. България.

Енергийната стратегия на Р.България включва основни цели, като:насърчаване на инвестиции в ЕЕ при крайния потребител;

- подкрепа, вкл. чрез държавни гаранции, на проекти за управление на потреблението, които имат значителен социален ефект;

- подобряване на ефективността в процесите на преобразуване на енергия;
- намаляване на енергийните загуби;
- опазване на околната среда.

Община СЕПТЕМВРИ определя следните цели в програмата за енергийна ефективност:

- намаляване на разходите за горива и енергия;
- намаляване бюджетните разходи за енергия;
- намаляване на замърсяването на околната среда - намаляване на вредните емисии в атмосферата;
- подобряване на качеството на енергийните услуги;
- изграждане/реиновация на инфраструктура, газификация, енергоспестяващо улично осветление, нови ВЕИ.

Постигането на целите може да стане чрез:

- обединяване и координиране действията по енергоспестяване в обществения сектор – обществени сгради, сгради на образованието и здравеопазването, административното управление;
- провеждане на одити в производствените и ремонтните предприятия, обслужващия сектор на територията на Общината в посока за установяване на нуждите и ефективно влагане на инвестиции в реиновация и подобряване на технологиите и съоръжеността;
- създаване на предпоставки за влагане на инвестиции и финансиране на мерки, свързани с ефективното енергоуправление и използването на ВЕИ.

По дефиниция Общината се явява единственият платец на енергийните разходи на обектите от обществения сектор, за това той е главният приоритет пред общинското ръководство. Характерно за този сектор е високата му енергоемкост и остарелите мощности. Техническите мероприятия, приложими в този сектор, са както изискващи, така и неизискващи финансиране. Като стъпка в тази посока е извършването на газификацията във всички обекти и оборудването им с нови горивни системи и котли. Подобряването на уличното осветление чрез подмяна на съществуващото с енергийноефективно ще доведе до оптимизиране на енергопотреблението в тази целева група. Друг начин за въздействие върху енергопотреблението в общинския сектор е инсталирането на слънчеви колектори за топла вода в някои общински обекти, използващи топла вода целогодишно.

Политиката на общината по отношение на ЕЕ се базира на общински План за развитие на ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ.

Приоритети за развитие на общината

Разработването на общинската програма за енергийна ефективност е тясно свързано със стратегическите цели, приоритети и мерки на общинския план за развитие. В съответствие с анализа и визията за развитие на общината и отчитайки възможностите и перспективите за местно развитие и за развитие на региона, както и структурните проблеми, които трябва да бъдат решени през периода на плана за развитие определя следните приоритети:

Стратегическа цел : Подобряване качеството на живот и увеличаване на заетостта

Дейности

Строителство, рехабилитация, модернизация и оборудване на образователни институции – детски ясли и градини, основни и средни училища

4.Избор на програми дейности и мерки

Възможностите за финансиране и осъществяване на инвестиционните намерения, свързани с енергийната ефективност се характеризират със следните аспекти:

СТРУКТУРНИ ФОНДОВЕ НА ЕС

- **ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ**

Програмата е съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Дирекция „Развитие на селските райони" на Министерството на земеделието и храните е управляващ орган на Програмата.

Налице е потенциал за допълнителна преработка на остатъците и страничните продукти от множество производства в селските райони на страната. Оползотворяването му ще повиши разнообразието от суровини или вложения във веригите на добавяне на стойност извън хранително вкусовата промишленост, например за предприятията за производство на биогорива за транспорта.

Производството на биогорива за транспорта се съфинансират в рамките на:

мярка М04 — Инвестиции в материални активи

- Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства"
- Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти"

мярка М06 — Развитие на стопанства и предприятия

- Подмярка 6.2 „Стартова помощ за неземеделски дейности"
- Подмярка 6.4 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности"

Бенефициери са земеделски производители (физически и юридически лица), групи/организации на производители, предприятия (физически и юридически лица),

включително пазари на производители регистрирани съгласно Закона за стоковите борси и тържища.

При производство на биоенергия, включително биогорива, използваните суровини от зърнени и други богати на скорбяла култури, захарни култури, маслодайни култури и суровини, които се използват за фуражи, се ограничават до 20%. Ограниченията от 20% не се прилагат за отпадъчни продукти от тези култури, които не се използват за фуражи.

Проекти за производство на биогорива и течните горива от биомаса се подпомагат при условие, че отговарят на критериите за устойчивост, определени в чл. 37-40 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ)(например: не са отглеждани върху терени с голямо значение за биоразнообразието, с високи въглеродни запаси, не са добити от суров материал, отглеждан на земя, която е била торфище, водят като резултат при потреблението на произведените от тях биогорива и течни горива от биомаса до намаляване на емисиите на парникови газове, са отглеждани в съответствие с чл. 38 ЗЕВИ).

Размерът на предоставяната подкрепа (публична безвъзмездна помощ) от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи варира от 40-90% в зависимост от конкретната подмярка.

- **ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ"**

ОП „Регионално развитие" е насочена към изпълнение на един от основните национални стратегически приоритети на Националната стратегическа референтна рамка - „поддържане на балансирано териториално развитие". Стратегията на програмата е засилване на конкурентоспособността и привлекателността на регионите и намаляване различията в развитието на шестте района за планиране (NUTS) чрез подобряване на индустриалната, жилищната, социалната, природна и културна среда.

Програмата дава предимство на проекти, които са насочени към преодоляване на съществуващия енергиен дефицит чрез използване на възобновяеми енергийни източници.

Допустими дейности по операция 4.2. в областта на ВЕИ

- Събиране на данни; изследвания и анализи на тенденциите в развитието;
- Обмен на ноу-хау и най-добри практики и придружаващите ги анализи, свързани с ВЕИ;
- Разработване на портали/виртуални мрежи за обмен на най-добри практики, интернет-базирани средства и електронни бази данни за споделен обмен на най-добрите практики и тенденции в развитието;
- Анализи на най-добри практики и критерии (benchmarking analyses) при предоставянето на услуги;
- Разработване на бъдещи стратегически проекти и планове за действия;
- Обучения, семинари, конференции, учебни посещения, съвместни срещи, включващи и социално-икономическите партньори (университети, НПО, бизнес сдружения, синдикати и т.н.);
- Иновационни стратегии и стратегии за превенция на риска;
- Разпространение на информация и кампании за повишаване на информираността на населението;
- Разработване на материали за дистанционно обучение и дискусионни форуми;
- Въвеждане на иновационни подходи (пилотни проекти);
- Предоставяне на консултации и услуги, свързани с конкретен обмен;
- Разпространение на резултатите;.

➢ **Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници (КЛЕЕВЕИ)**

Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България /КЛЕЕВЕИ/ е разработена през 2004 от Европейската банка за възстановяване и развитие /ЕБВР/, в сътрудничество с българското правителство и Европейския съюз. Програмата предоставя кредитни линии на участващите банки, които от своя страна предоставят заеми на частни дружества за проекти по енергийна ефективност в промишлеността и малки проекти в областта на възобновяеми енергийни източници.

Банките, които участват в програмата КЛЕЕВЕИ са: Банка ДСК, Банка Пиреус, Българска Пощенска Банка, Обединена Българска Банка, Райфайзенбанк и Уникредит Булбанк.

Кредитоискателят е частно предприятие или друга форма на преобладаваща частна собственост, създадена и функционираща на територията на България. Инвестицията трябва да е съобразена с местните закони за опазване на околната среда и да съответства и на екологичните и здравни норми на България и ЕС. За да отговаря на условията, кандидатстващият трябва да покрива изискванията на банката-партньор, отпускащ кредита и да бъде от частния сектор или да бъде с поне 50% частно участие.

Подходящи индустриални проекти за енергийна ефективност включват мерките:

- комбинирано производство на топло и електро енергия;
- оползотворяване на отпадъчна топлина;
- автоматизация и управление на процеси и съоръжения;
- реконструкция на енергийна инфраструктура;
- смяна на гориво – от въглища/нефт на газ; оптимизация на процеси.

Проектът трябва да постига спестяване на енергия не по-малко от 20 % и да има вътрешна норма на възвръщаемост най-малко 10 %.

Пакетът, който предоставя програма КЛЕЕВЕИ съдържа:

− кредит до 2,5 милиона евро в проекти за енергийна ефективност или за възобновяеми енергийни източници. На практика се връщат само от 80 % до 85 % от главницата, защото при успешно реализиран проект получавате субсидия до 15 % от главницата по кредита в проекта

− безплатна техническа помощ от консултантите по Програмата

– ЕнКон Сървисиз при подготовката за кандидатстване за кредит и разработването на бизнес план.

➢ ПУБЛИЧНО-ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО (ПЧП)

Отчитайки Европейското законодателство, практика и счетоводно третиране, Публично-частното партньорство е дългосрочно договорно отношение между лица от частния и публичния сектор за финансиране, построяване, реконструкция, управление или поддръжка на инфраструктура с оглед постигане на по-добро ниво на услугите, където частният партньор поема строителния риск и поне един от двата риска - за наличност на предоставяната услуга или за нейното търсене.

Плащанията по Публично-частното партньорство, свързани с ползването на предоставяната от частния партньор публична услуга, са обвързани с постигане на

определени критерии за количество и качество на услугата. Общинската администрация (като потребител на услуги) има право да редуцира своите плащания, както би го направил всеки „обикновен клиент" при непредоставяне на необходимото количество и качество на услугата.

Успешното изпълнение на проекти, чрез публично-частни партньорства се обуславя от наличието на следните предпоставки:

- Наличие на решение на ОС за осъществяване на ПЧП проекти;
- Наличие на обществена подкрепа за осъществяването на проекти със значим обществен интерес;
- Наличие на законодателна рамка подходяща за прилагане на ПЧП модели;
- Провеждане на открита и прозрачна тръжна процедура в съответствие със съществуващите най-добри практики;
- Изработване на механизъм за сравнение с публичните разходи за осъществяване на проекта (доказване на по-добра стойност на вложените публични средства);
- Наличие на механизми за плащане на предоставяната услуга съобразени с обществените възможности и нагласи (преценка на обществена нагласа и възможности за плащане на такси, прецизно определяне на нивото на таксите);
- Съществуване на достатъчен капацитет в публичните органи отговарящи за осъществяване на инфраструктурни проекти.

➢ **ЕСКО услуги**

ЕСКО компаниите са бизнес модел, който се развива в България от няколко години. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи услуги. Основната им дейност е свързана с разработването на пълен инженеринг за намаляване на енергопотреблението. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване. Договорът с гарантиран резултат е специфичен търговски договор, регламентиран с чл. 38 от Закона за енергийната ефективност.

Намаляване разходите за горива, енергия и други консумативи и повишаването на комфорта в сградите държавна или общинска собственост, могат да са предмет на договори за управление и експлоатация и/или проектиране, доставка, монтаж. Могат да бъдат реализиране някои от следните схеми:

- **Договор с гарантиран резултат**

При този вид договори фирмата за енергийни услуги гарантира минимално ниво на икономии. Постигнатите допълнителни ефекти над гарантираните се разпределят дялово между страните или се капитализират само в една от тях. Частният сектор поема риска, при условие, че не бъдат постигнати минималните гарантирани икономии да не възвърне инвестициите си.

Финансиране: Финансовите средства за осъществяване на подобен тип проекти могат да са собствени средства на частния сектор, привлечени средства, финансиране от трета страна.

- **Зелени инвестиции - механизъм на Протокола от Киото**

Съгласно Закона за енергетиката (ЗЕ), се създава вътрешна българска система за издаване и търговия със зелени сертификати. За всяко месечно произведено количество електричество от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), производителят му получава зелен сертификат, който е безналична ценна книга и се издава и регистрира от ДКЕВР. Съгласно чл.163 от ЗЕ, производителите на електроенергия от възобновяеми източници, като вятър, вода, слънце, биомаса, геотоплина и т.н., ще могат да продават произведената електроенергия на преференциални цени.

Механизмът "Международна търговия с емисии" е залегнал в член 17 на Протокола от Киото и дава възможност на страните да търгуват помежду си с редуцирани емисии от парникови газове в периода 2008 - 2012 г., с цел икономически най-ефективно. Производителите на електроенергия от ВЕИ ще могат директно да продават зелените си сертификати на заинтересовани лица, по цена която се определя от търсенето и предлагането.

- **Финансиране от НФЕЕ**

Фонд "Енергийна ефективност" (ФЕЕ) е юридическо лице, създадено по силата на Глава 4, раздел I от **Закона за енергийна ефективност** (ЗЕЕ) от 2004 г. ФЕЕ управлява финансови ресурси, получени от Република България от Глобалния Екологичен Фонд (ГЕФ) с посредничеството на Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР) и от други донори.

❖ **Финансиране от търговски банки**

Кредитна линия на ЕБВР за проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници от:

- ВЕЦ;
- Слънчеви инсталации;
- Вятърни централи;
- Биомаса;
- Геотермални инсталации;
- Инсталации с биогаз.

Проекти за енергийна ефективност, с които общината е кандидатствала по различни програми:

Оперативна програма	Наименование на проекта
1. Оперативна програма Регионално развитие МРРБ BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали” Културна инфраструктура	Реконструкция, оборудване, въвеждане на мерки за енергийна ефективност и подобряване достъпа на хора с увреждания до културните институции на територията на общ.Септември

2. Оперативна програма Регионално развитие МРРБ BG161PO001/1.1-09/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура в градските агломерации”	„Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура в градските агломерации, собственост на община Септември”
3. Оперативна програма Регионално развитие МРРБ BG161PO001/3.1-03/2010 „Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции”	„Реконструкция и реставрация на „Сгради и дворно място на Вила-музей, Родна къща и Паметник-костница на Александър Стамболийски – с. Славовица, община Септември

Във връзка със задължителната паспортизация на сградният фонд в България, Наредба 16/2008г. и промените в Закона за енергийна ефективност, е необходимо всеки държавен и общински обект да вземе необходимите енергийни мерки-енергийно обследване и последващи от него мерки.

Във връзка със новите промени в Закона за енергийна ефективност, е необходимо първо да се започне с общинските обекти с над 1000м^2 РЗП .

№	Вид на общинската сграда	РЗП м. кв.	
		Над 1000	
1	Административна сграда Община Септември	3,687	гр.Септември, ул.Александър Стамбалийси" №37а
2	СОУ „Хр. Смирненски”	3,591	гр.Септември, ул."Св.св. К и Методий" " №1
3	СОУ „Христо Ботев”	4 498	гр.Септември, бул."България" №42
4	ОДЗ „Червена шапчица”	2,227	гр.Септември, ул."Васил Левски" №44
5	ОДЗ „Приказен свят”		
6	Общински младежки дом	2,250	гр.Септември, бул."България" №147
7	„Медицински център 1-Септември” ЕООД	1,736	гр.Септември, бул."България" №80
8	Кметство гр.Ветрен	1,134	гр.Ветрен, ул."Петдесета" №120
9	ОУ „Св. св.Кирил и Методий”	2,036	гр.Ветрен
10	ЦДГ „Райна Княгиня”	1035	с.Виноградец, ул. "Двадесет и пета" №4
11	ОУ „Христо Ботев”	1576	с.Карабунар, ул. "Тридесет и шеста" №10

12	ОУ ”Св.св.Кирил и Методий”	1570	с. Ковачево, ул.
13	ОУ ”Н. Вапцаров”	1336	с.Варвара, ул.
14	ОУ „Христо Смирненски”	1,265	с.Ветрен дол, ул."
15	ОУ "Христо Ботев"	3,595	с.Семчиново
16	ЦДГ с.Семчиново	1429	с.Семчиново, ул. "Първа" №36
17	Дом за възрастни с умствена изостаналост	**1034**	с.Славовица,
18	Общински младежки дом	2,250	гр.Септември, бул."България" №147
19	ЦДГ „Райна Княгиня”	1035	с.Виноградец, ул. "Двадесет и пета" №4
20	ОУ „Христо Ботев”	1576	с.Карабунар, ул. "Тридесет и шеста" №10
21	ОУ ”Св.св.Кирил и Методий”	1570	с. Ковачево, ул.
22	ОУ ”Н. Вапцаров”	1336	с.Варвара, ул.

Списъци на общински сгради със РЗП, отопляем обем и вид на отоплението:

- **РЗП над1000м²;**

№	Наименование на сградата, адрес	РЗП	Отопляем обем	Година на въвеждане на експлоатация	вид отопление
		м2	м3	год.	
1	2	3	4	5	6
	гр. Септември				

1.	Административна сграда Община Септември	3 687	8 550	1997	Електическа енергия
2.	СОУ „Хр. Смирненски” Кв. 21	3 591	11 389	1937	газ
3.	СОУ „Христо Ботев” кв. 120	4 497	13 459	1937	газ
4.	ОДЗ „Червена шапчица” кв.112	2 227	4 782	1979	газ
5.	Общински младежки дом	2 250	6 750	1967	Електическа енергия
6.	„Медицински център 1-Септември” ЕООД – УПИ 1, кв. 74	1 736	5 017	1992	Електическа енергия
	гр. Ветрен				
1.	Кметство гр.Ветрен	1 134		1988	Електическа енергия
2.	ОУ „Св. св.Кирил и Методий” кв. 64	2 036	3 720	1920	пелети
	с. Славовица				
1.	НЧ „Александър Стамболийски	1 165	3 992	1957	дърва
	с. Виноградец				
1.	ЦДГ „Райна Княгиня”	1035	2 338	1962	Дърва Електическа енергия
	с. Карабунар				

1.	ОУ „Христо Ботев”	1576	5089	1928	Въглища и дърва
2.	НЧ ”Възраждане”	1937	7 604	1972	Въглища и дърва
	с. Ковачево				
1.	ОУ ”Св.св.Кирил и Методий”	1572	3567	1937	пелети
	с. Варвара				
1.	ОУ ”Н. Вапцаров”	1336	6028	1956	Въглища, дърва и Електическа енергия
	с. Ветрен дол				
1.	ОУ „Христо Смирненски”	1265	4196	1930	Въглища, дърва и Електическа енергия
	с. Симеоновец				
1.	ЦДГ „Снежанка”	1 429		1983	
	с. Семчиново				
1.	ОУ „Христо Ботев”	3 595	12 036	1957 стара част 1980 нова част	пелети
2.	ЦДГ Семчиново	1429	3 377	1983	Въглища, дърва и ел. енергия

- **РЗП под 1000м²;**

№	Наименование на сградата, адрес	РЗП	Отопляем обем	Година на въвеждане на експлоатация	Вид отопление
		м2	м3	год.	
1	2	3	4	5	6
	гр.Септември				
1.	Археологически музей „Проф. Мечеслав Домарадски”	848	3392	1973	Ел. енергия
	гр.Ветрен				
1.	ЦДГ гр.Ветрен	772	3 214	1925	
	с.Славовица				
1.	„Вила-музей Александър Стамболийски” им. №000073	717	1 272	1922	Дърва
2.	„Къща-пазач към Вила-музей Александър Стамболийски” им. №000073	79	134	1980	дърва
	с.Бошуля				
1.	НЧ „Просвета”	239	811	1997	Ел.енергия
	с.Ковачево				
1.	ЦДГ ”Щастливо детство”	372	4459	1982	Ел.енер.
2.	НЧ „Христо Ботев”	368	1142	1959	
	с.Варвара				Ел.енер
1.	ЦДГ „Слънце”	225,4	710	1980	дърва

За обектите, които имат енергийни обследвания е необходимо да се прецизират и тези, които са със срок на откупуване до 5 години – да се направят постъпки за финансиране от ЕП, като се вземат предвид предимствата на ФЕЕ като възможност за мостово финансиране.

Най-често залаганите мерки за намаляване на енергийната консумация са свързани с подобряване на техническите показатели на ограждащите конструкции на обектите - изолация на външни стени, подове и покриви, както и подмяна на дограма.

Чрез използване на съвременни изолационни материали и дограми, изброените мерки водят до понижаване на коефициента на топлопреминаване през външните ограждащи конструкции и до намаляване степента на инфилтрация до стойности, съобразени с изискванията за енергийна ефективност.

Следващите по значимост мерки са подобряване на функционирането на котелни инсталации и абонатни станции, чрез цялостната им подмяна или подмяна на елементи от тях.

Веднага след тях се нарежда мярката за подобряване на работата на сградните инсталации за отопление, топла вода и вентилация. Това включва частична реконструкция или цялостна подмяна на инсталациите – отоплителни тела, помпи, вентилатори, арматура и тръбна мрежа (вкл. изолация), въвеждане на автоматика и др.

Необходимо е при изготвяне на енергийните обследвания да се замерят и отразят направените частични подобрения по енергоспестяващите мерки.

Във връзка с гореизложеното е важно да бъде представено точно и ясно какви общи или частични ремонти са правени на всяка общинска сграда и за всяка дейност поотделно, която може да доведе до подобряване на енергийната ефективност и съответно включени мерки за енергийна ефективност, а именно – покрив, дограма, вътрешен интериор, фасада, отоплителна инсталация, ВК, ЕЛ, спортни площадки,зелени площи и др,.-вж.посочената информация в таблица:

№	Учебно заведение	Покрив	Дограма	Вътрешен интериор	Фасада	Отопл. инстал.	ВиК	Ел	Спортни площадки
		1	2	3	4	5	6	7	8
1	СОУ "Христо Ботев" гр.Септември	за част.рем	отлично	за осн. рем	отлично.	отлично	За част.рем.	отлично	за част.рем
2	СОУ "Христо Смирненски" гр.Септември	за част.рем	отлично	за осн. рем	санирано.	подменена	средно	средно	за част.рем
3	ОУ "Св. св. К. и Методий" гр.Ветрен	отлично	отлично	за осн.рем	санирано	пелети	за част.рем	Част.подмя на	за част. рем
4	ОУ "Христо Ботев" с.Семчиново	за част.рем	отлично	добро	за санир.	пелети	добро	Част.подмя на.	за част.рем
5	ОУ "Св. св. К. и Методий" с.Симеоновец	за част.рем	за осн.рем	за част.рем	за санир.	тв. гориво	За ремонт	за част. рем	за осн. рем
6	ОУ "Никола Вапцаров" с.Варвара	за осн.рем	за осн.рем	за осн.рем	за санир.	тв. гориво	за осн.рем	за осн.рем	за осн.рем

7	ОУ "Христо Смирненски" с.Ветрен дол	за част.рем	за част.рем	за осн.рем	за санир.	тв. гориво	за част.рем	за част.рем	за осн. рем
8	ОУ "Св. св. К. и Методий" с.Ковачево	За ремонт	отлично	за част.рем	санирано	пелети	добро	за част. рем	лошо
9	ОУ "Христо Ботев" с.Карабунар	за осн.рем	отлчно	за част.рем	санирано	пелети	добро	отлично	задоволителн но
10	ОДЗ „Червена шапчица" гр.Септември	отлично	отлично	за част.рем	санирано	газ	за осн.рем	за осн.рем.	за част. рем
	ЦДГ гр.Ветрен	отлично	отлично	за част. рем	санир.	тв. гориво	добро	задоволителн но	за осн. рем
	ЦДГ с.Семчиново	отлично	за.ремонт	за осн. рем	за санир.	тв. гориво	за част. рем	добро	за осн. рем
	ЦДГ "Снежанка"с.Симеон овец	за част.рем	За осн.рем	за част.рем	за санир.	тв. гориво	добро	отлично	за осн.рем
	ЦДГ "Слънце" с.Варвара	за осн.рем	отлично	за осн. рем	за санир.	тв. гориво	за осн.рем.	за осн.рем.	за осн.рем
	ЦДГ "Детелина" с.Ветрен дол	за осн.рем	отлично	за осн. рем	за санир.	тв. гориво	за осн.рем.	за осн.рем.	за осн. рем
	ЦДГ"Детски рай" с.Лозен	за осн.рем	за осн.рем	за част.рем	за санир.	ел.енергия	за част. рем	за осн. рем	за осн.рем
	ЦДГ с.Ковачево	за част.рем	за осн.рем	за осн.рем	за санир.	тв. гориво	за осн.рем	за осн.рем	за осн.рем
	ЦДГ с.Бошуля	за част.рем	за осн.рем	за осн.рем	за санир.	климатик	за част.рем	за осн.рем	за осн. рем
	ЦДГ "Слънчо" с.Карабунар	за осн.рем	за осн.рем	за част.рем	за санир.	тв. гориво	за част.рем	за част.рем	за осн.рем
	ЦДГ"Райна Княгина" с.Виноградец	за част.рем	за осн.рем	за осн. рем	за санир.	тв. гориво	за част. рем	за осн.рем	за осн.рем

Във връзка със всичко гореизложено е необходимо да се кандидатства спешно за финансиране .

Всички гореизложени общински обекти са с потенциал за намаляване на разходите за отопление с над 50%, коего ги прави изключително енергоемки, и след санирането им се очаква спестяване на въглеродни емисси в голямо количество. Сградите след саниране ще отговарят на Сертификат категория

Затова е необходимо да се вземат спешни мерки за тяхното саниране, по начина, посочен по-горе.

5.Очаквани ефекти

Максимално точното предвиждане за очакваните ефекти от изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико–икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност /ПЕЕ/ на Община СЕПТЕМВРИ.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на ПЕЕ, са следните:

- ☐ икономия на топлинна енергия
- ☐ икономия на електрическа енергия
- ☐ икономия на гориво
- ☐ намалени емисии парникови газове
- ☐ икономия на средства.

За някои от мерките е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологичната значимост.

Освен това е важно да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари,поради което срокът на откупуване ще бъде по-малък, в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване на срока на възвръщаемост на инвестициите е и бъдещата възможност за търговия с вредни емисии.

Освен горните практически резултати, изпълнението на ПЕЕ ще доведе до:

- ☐ опазване на околната среда;
- ☐ забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийните ресурси;
- ☐ подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- ☐ диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на обектите от цените на горива и енергии;
- ☐ създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места;
- ☐ създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици, по-голяма сигурност на доставките и намаляване на цената на първичните енергоресурси;

- подпомагане постигането на устойчиво енергийно развитие и подобряване на показателите на околната среда, свързано с изпълнение на поетите задължения от Република България относно:
- рамковата конвенция на ООН по Изменение на климата, приета през юни 1992 г. и ратифицирана от България на 16 март 1995 г.
- протокола от Киото, ратифициран през 2002 г., съгласно който страната ни е задължена да намали емисиите на парникови газове през периода 2008-2012 г. с 8 % от общото количество емисии, спрямо базисната 1988.

По данни на АЕЕ:

Разпределение на целите за енергийни спестявания на необследвани сгради над 1 000 м^2 - общинска собственост

№	Община СЕПТЕМВРИ	Цел за енергийни спестявания до 2013 г.	Цел за енергийни спестявания до 2016 г.
		GWh	GWh
117	Септември	**0.22**	**0.44**

Разпределение на целите за енергийни спестявания на обследвани сгради над 1 000 м^2 - общинска собственост

№	Община СЕПТЕМВРИ	Цел за енергийни спестявания до 2013 г.	Цел за енергийни спестявания до 2016 г.
		GWh	GWh
94	Септември	0.21	0.41

6.Етапи на изпълнение

Основната цел при разработването на общинска програма по енергийна ефективност е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и програмите и проектите за тяхното изпълнение. Това в днешно време прави задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаване на жизненото равнище и комфорта на

потребителите на енергия, което ще допринесе за устойчивото развитие на общината като цяло.

Главна стратегическа цел на Общината е създаване на устойчив модел и развитие на енергийната инфраструктура за производство и потребление на енергия на основата на съвременни енергийни и информационни технологии. Тази цел предопределя нова енергийна политика на общината, основана на следните основни приоритети:

Приоритет № 1: Повишаване на енергийната ефективност в сградите, общинска собственост

Цел 1.1: Повишаване на енергийната ефективност на общинските сгради

Очаквани резултати:

1. Привеждане на сградния фонд към изискванията на Закона за енергийната ефективност и Наредбите за енергийна ефективност, съвместно със саниране на сградите;

2. Намаляване на разходите за енергия;

3. Намаляване на разходите за горива;

4. Намаляване на емисиите на CO^2;

5. Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;

6. Удължен живот на обновените сгради.

Инвестиционни проекти:

Обследване за енергийна ефективност на сгради, въвеждане на енергоспестяващи мерки и сертифициране на сгради над 1000 кв.м. полезна площ, общинска собственост /съгласно Закона за енергийната ефективност/ в това число изграждане на общински фотоволтаични модули за производството на електроенергия по покривните пространства.

Цел 1.2:

Обновяване на уличното осветление в общината.

Очаквани резултати:

1. Подобряване на качеството на уличното осветление и привеждането му в съответствие с хигиенните норми

2. Намаляване на годишните разходи на електрическа енергия;

3. Намаляване на емисиите на CO^2;

4. Намаляване на уличната престъпност и страха от престъпността;

5. Справяне със социална неравнопоставеност, чрез обновление на районите в неизгодно положение;

6. Намаляване на пътно-транспортните произшествия;

Инвестиционни проекти:

Подмяна на улични и паркови осветителни тела с нови енергоспестяващи с модерен дизайн и дълъг живот;

Подновяване на заземления, контактори, предпазители, табла за парков стълб, релета и други;

Изграждането на автономно улично и парково светодиодно LED осветление захранвано от соларни фотоволтаични панели

Приоритет № 2:

Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината

Цел 2.1:

Популяризиране и насърчаване на добрите практики в сферата на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината Очаквани резултати:

1. Намаляване на годишните разходи на енергия;

2. Намаляване на емисиите на CO^2;

3. Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;

4. Удължен живот на обновените сгради;

Неинвестиционни дейности:

Провеждане на информационни кампании за насърчаване повишаването на енергийната ефективност в жилищните сгради

Приоритет № 3:

Въвеждане на управление на енергията на територията на общината

Цел 3.1:

Проучвания на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото използване

Очаквани резултати:

1. Създадени предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ на територията на общината;

2. Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на общината;

3. Енергийна информационна база на общината;

Неинвестиционни дейности:

Проучване потенциала на територията на общината по отношение на наличието и използваемостта на:

- възобновяеми енергийни източници в различни сектори;

- слънчевата енергия за производството на гореща вода и електричество;

- проучване на алтернативни възможности за финансиране на енергийната програма на общината

- проучване на местните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност;

7.МОНИТОРИНГ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Водеща роля в изпълнението на програмата е отредена на общинската администрация. За успешното реализиране на общинската политика по ЕЕ е необходимо да се наблюдава изпълнението на инвестиционните проекти, като се прави периодична оценка на резултатите. Ежегодно ще се прави наблюдение и оценка на изпълнението на Програмата за енергийна ефективност и постигнатите резултати за съответната година.

Чрез наличната информация ще бъде съставен отчет. За нуждите по изготвянето му е необходимо да се осигурява текуща информация, която да спомага да се отчете напредъка на стратегическия документ.

За целта в Общински съвет пред Комисия по териториално и селищно устройство, благоустройство и опазване на околната среда се докладва информация относно:

- оптимизиране на обема и повишаване достоверността на набираната статистическа информация;

- резултати от изпълнението и ефектите от програмите по ЕЕ в общината. Обективната оценка на изпълнението на програмата по енергийна ефективност изисква да се съпоставят вложените финансови средства и постигнати резултати.

<u>Предстоящи за реализация проекти за сгради собственост на община Септември:</u>

- "Реконструкция, ремонт, обурудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение " в ЦДГ „Детски рай" с.Лозен – подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив ,монтиране на комбинирана котелна инсталация на твърдо гориво и пелети с източник на финансиране Мярка М07 — „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони", Подмярка 7.2. Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия" на „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г."

- “Реконструкция , ремонт, обурудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение ” в ЦДГ „Щастливо детство” с.Ковачево – подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив ,монтиране на комбинирана котелна инсталация на твърдо гориво и пелети с източник на финансиране Мярка М07 — „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони”, Подмярка 7.2. Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия” на „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г.”
- “Реконструкция , ремонт, обурудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение ” в ЦДГ „Снежанка” с.Семчиново – подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив ,монтиране на комбинирана котелна инсталация на твърдо гориво и пелети с източник на финансиране Мярка М07 — „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони”, Подмярка 7.2. Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия” на „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г.”
- “Реконструкция , ремонт, обурудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение ” в ЦДГ „Слънчо” с.Карабунар – подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив ,монтиране на комбинирана котелна инсталация на твърдо гориво и пелети с източник на финансиране подмярка 7.2 „Инвестиции в малка по мащаб инфраструктура” от ПРСР 2014-2020 г.
- “Реконструкция , ремонт, обурудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение ” в ЦДГ „Слънце” с.Варвара – подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив ,монтиране на комбинирана котелна инсталация на твърдо гориво и пелети с източник на финансиране Мярка М07 — „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони”, Подмярка 7.2. Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия” на „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г.”

- “Реконструкция , ремонт, обурудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение ” в ОУ „Никола Вапцаров” с.Варвара – подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив ,монтиране на комбинирана котелна инсталация на твърдо гориво и пелети с източник на финансиране Мярка М07 — „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони”, Подмярка 7.2. Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия” на „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г.”
- “Реконструкция , ремонт, обурудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение ” в ОУ „Христо Смирненски” с.Ветрен дол – подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив ,монтиране на комбинирана котелна инсталация на твърдо гориво и пелети с източник на финансиране Мярка М07 — „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони”, Подмярка 7.2. Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия” на „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г.”
- “Мерки за енергийна ефективност,включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници”в „Дом за възрастни с умствена изостаналост” с. Славовица-Подмяна на котелната инсталация с инсталация на пелети ,монтиране на соларни панели за топла вода - с източник на финансиране Европейски програми
- “Мерки за енергийна ефективност,включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници”в „Вилата” Ракитово-Подмяна на дограма, ел.инсталация, външна санировка ,монтиране на соларни панели за топла вода - с източник на финансиране -Европейски програми
- “Мерки за енергийна ефективност” -– подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив в „Младежки дом ” гр.Септември- с източник на финансиране -Европейски програми
- “Мерки за енергийна ефективност” -– подмяна на дограма ,енергоспестяващи мерки по осветление , изолация на външни стени и покрив в Административна сграда на Община Септември гр.Септември
- - с източник на финансиране -Европейски програми

<u>Предстоящи за реализация проекти за сгради в община Септември:</u>

Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради:

РЕГИСТЪР НА ПОДАДЕНИ ЗИФП И СКЛЮЧЕНИ ДОГОВОРИ

№	Наименование на сдружението на собствениците	Номер и дата на подаване на заявление за интерес и финансова помощ (ЗИФП) в общината	Статус на ЗИФП
1	„Еделвайс”гр.Септември	№94-00-692/16.03.2015 г.	одобрен
2	„Блок-63-Септември”	№94-00-961/30.03.2015 г.	одобрен
3	„Мечтан Дом-Септември”	№94-00-1378/12.05.2015 г.	одобрен
4	„Септември - Надежда 65”	№9400-1561/26.05.2015 г.	одобрен
5	„Вяра-блок 4”-гр.Септември	№9400-1600/28.05.2015 г.	одобрен

8.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвянето на набелязаните общински програми е задължителна част от държавната политика по ЕЕ и налага участието на съответните регионални и местни структури. Разработването им и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от регионалната политика за устойчиво развитие.

С общинските програми за енергийна ефективност се цели да се повиши ефективността на използване на енергийните ресурси: да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата; да се осигури здравословната среда чрез подобряване на микроклимата; да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност; енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.

Програмата за енергийна ефективност на община Септември 2015 – 2020г. е стратегически документ с отворен характер. Той може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и установените резултатите, нуждите и финансовата възможност на общината.